

Legal Alert

Zmeny v slovenskej legislatíve

- Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb,
- Nové civilné procesné kódexy

Prajeme Vám príjemné čítanie.

—

KPMG na Slovensku
október 2016

Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb

Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý zavádza tzv. priamu trestnú zodpovednosť právnických osôb za spáchanie určitých presne vymedzených trestných činov právnickými osobami (napr. trestný čin podielníctva, legalizácie príjmov z trestnej činnosti, neoprávnené zamestnávanie, poškodzovanie finančných záujmov Európskej únie, poškodzovanie spotrebiteľa, nekalé obchodné praktiky voči spotrebiteľovi, skrátenie dane a poistného, neodvedenie dane a poistného, daňový podvod, nezaplatenie dane a poistného, marenie výkonu správy daní, trestné činy korupcie a ďalšie).

Druhy trestov

Za spáchanie niektorého z trestných činov zakladajúcich trestnú zodpovednosť právnických osôb je možné uložiť právnickej osobe trest zrušenia právnickej osoby, trest prepadnutia majetku, trest prepadnutia veci, peňažný trest, trest zákazu činnosti, trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní a iné druhy trestov.

Možnosti vyvodenia trestnej zodpovednosti voči právnickej osobe

Voči právnickej osobe možno vyvodiť trestnú zodpovednosť v prípade, ak je trestný čin spáchaný v jej prospech, v jej mene, v rámci jej činnosti alebo jej prostredníctvom, ak konal: (a) štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, (b) osoba vykonávajúca kontrolnú činnosť alebo dohľad v rámci právnickej osoby alebo (c) iná osoba oprávnená zastupovať právnickú osobu alebo za ňu rozhodovať. Právnickej osobe sa môže pričítať spáchanie trestného činu aj v prípade, ak osoba uvedená vyššie nedostatočným dohľadom alebo kontrolou, ktoré boli jej povinnosťou, aj z nedbanlivosti umožnila spáchať trestný čin osobou, ktorá konala v rámci oprávnení zverených jej právnickou osobou. Trestná zodpovednosť právnickej osoby nie je podmienená vyvodením trestnej zodpovednosti voči fyzickej osobe, ani zistením, ktorá konkrétna fyzická osoba konala spôsobom, ktorý zakladá trestnú zodpovednosť právnickej osoby.

Trvanie trestnej zodpovednosti

Trestná zodpovednosť osoby trvá aj v prípade vyhlásenia konkurzu, vstupu do likvidácie, nútenej

správy, dokonca aj zrušenia spoločnosti bez likvidácie. V takom prípade trestná zodpovednosť prechádza na všetkých nástupcov spoločnosti.

Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb rozpoznáva prípady, kedy sa spáchanie trestného činu právnickej osobe nepričíta, ako aj dôvody zániku trestnej zodpovednosti právnických osôb. Nová právna úprava trestnej zodpovednosti právnických osôb si vyžiada u právnických osôb implementáciu vhodných mechanizmov včasného identifikovania a nahlasovania prípadnej trestnej činnosti.

—
www.kpmg.com/sk/sk/stranky/default.aspx

A: Marian Dzuroška

T: +421 915 758 936

M: mdzuroska@kpmg.sk

Nové procesné kódexy

Od 1. júla 2016 nadobudli účinnosť nové procesné kódexy – Civilný sporový poriadok (CSP), Civilný mimosporový poriadok (CMP) a Správny súdny poriadok (SSP), ktoré nahradili Občiansky súdny poriadok.

Civilný sporový poriadok

Zavádza pojem *kauzálna príslušnosť súdu*, čo znamená, že v určených typoch sporov sa súd príslušný na konanie určuje podľa typu sporovej veci, bez ohľadu na všeobecný súd žalovaného (napr. Okresný súd Bratislava III pre celý obvod Krajského súdu v Bratislave v pracovnoprávných sporoch).

Novým je aj inštitút *intervenienta* (nahradil inštitút vedľajšieho účastníka, ktorý má právny záujem na výsledku sporu), kde oznámenie strany o spore zaslané potenciálnemu intervenientovi zbavuje intervenienta možnosti namietať výsledok sporu, ak do konania nevstúpi (napr. v prípade regresných nárokov z poisťných vzťahov).

Významnou zmenou je *zásada sudcovskej koncentrácie*, podľa ktorej je treba prostriedky procesnej obrany a útoku použiť včas; t.j. ak by súd dospel k záveru, že ich strana mohla uplatniť už skôr, nemusí na ne prihliadať.

Ďalšiu zásadnú zmenu predstavuje možnosť súdu nariadiť *predbežné prejednanie sporu*

(ešte pred prvým pojednávaním), na ktorom však môže súd rozhodnúť aj vo veci samej. Do úvahy prichádza aj rozhodnutie veci rozsudkom pre zmeškanie, ak sa žalobca alebo žalovaný bez vážneho dôvodu na predbežné prejednanie sporu nedostavia.

V oblasti dokazovania je vítanou zmenou status *súkromného znaleckého posudku* (predloženého stranou bez toho, aby znalecké dokazovanie nariadil súd) ktorý, ak spĺňa všetky zákonné náležitosti, má rovnakú dôkaznú silu ako znalecký posudok súdom ustanoveného znalca.

Nová je tiež právna úprava tzv. *sporov s ochranou slabšej strany* (spotrebiteľské, antidiskriminačné, individuálne pracovnoprávne spory), ktorých špeciálna úprava má za účel zjednodušiť procesné postavenie slabšej strany (napr. súd je oprávnený navrhovať a obstarávať dôkazy v prospech spotrebiteľa, pre zamestnanca neplatí zákonná ani sudcovská koncentrácia).

Najvýznamnejšou zmenou v oblasti odvolania je zúženie práva odvolať sa proti uzneseniam len na tie, ktoré sú taxatívne vymenované v zákone. Za značné pozitívum vo vzťahu k hospodárnosti konania treba považovať novú povinnosť odvolacieho súdu potvrdiť alebo zmeniť napadnuté rozhodnutie, ak už predtým rozhodnutie prvostupňového súdu v danej veci zrušil. Pri dovolaní dochádza k rozšíreniu dôvodov prípustnosti dovolania (napr. aj keď sa odvolací súd odkloní od rozhodovacej praxe) a k predĺženiu lehoty na podanie dovolania z jedného na dva mesiace. Tento zákon platí aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti.

Správny súdny poriadok

Najzásadnejšími novinkami v správnom súdnictve sú najmä nové druhy osobitných typov konaní, pričom zákon upravuje náležitosti žaloby a lehotu na jej podanie pre každý druh konania osobitne (napr. konanie vo volebných veciach, konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy a iné). SSP taktiež zavádza tzv. *všeobecnú správnu žalobu*, ktorá predstavuje všeobecný žalobný druh, ktorým sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy. Významnou zmenou oproti pôvodnej právnej úprave je absencia riadneho opravného prostriedku

(odvolania) proti rozhodnutiu správneho súdu, ktoré teda nadobúda právoplatnosť doručením účastníkom konania. Medzi mimoriadne opravné prostriedky proti právoplatným rozhodnutiam Krajských súdov podľa novej úpravy patrí *kasačná sťažnosť*, ktorej zákon v určitých prípadoch priznáva odkladný účinok (napr. aj vtedy, ak žalovaným je správca dane alebo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o opravnom prostriedku), ktorú je možné podať v lehote jedného mesiaca od doručenia napádaného rozhodnutia. Ďalším mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je v lehote 3 mesiacov od zistenia dôvodu obnovy konania možné napadnúť rozhodnutie každého správneho súdu (nielen Krajského súdu) je Žaloba na obnovu konania (na rozdiel od žaloby na obnovu konania podľa CSP tu nie je ustanovená objektívna trojročná lehota). Rovnako ako CSP, ktorého prvá a druhá časť sa na SSP subsidiárne vzťahuje, aj SSP upravuje zásadu sudcovskej koncentrácie. SSP sa vzťahuje aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti.

Civilný mimosporový poriadok

Nesporové konania, teda konania kde zákon nepredpokladá spor medzi dvoma subjektmi práva, upravené Civilným mimosporovým poriadkom, sa dočkali okrem zmeny systematiky a úpravy jednotlivých druhov konaní viacerých zásadných zmien.

Novou zásadou nesporových konaní je tzv. *zásada verejného záujmu*, kedy musí súd pri rozhodovaní zohľadňovať okrem práv / povinností účastníkov konania aj širšie spoločenské reálie.

Taktiež došlo k posilneniu tzv. *vyšetrovacej zásady*, podľa ktorej je súd povinný vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. S touto pritom úzko súvisí tzv. *zásada materiálnej pravdy*, podľa ktorej je súd v mimosporovom konaní povinný zisťovať skutočný stav veci, nie len skutkový (účastníkmi tvrdený) stav veci. Zmyslom tejto zásady je zistenie čo možno najúplnejšieho (najobjektívnejšieho) stavu právnej veci a poskytnutie najvhodnejšej formy súdnej ochrany.

Vyšetrovacía zásada a zásada materiálnej pravdy sa prejavujú aj v tom, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania a môže rozhodnúť tzv. *ultra petitum*, teda nad rámec návrhu účastníkov konania.

Výpočet konaní v CMP je taxatívny; všetky ostatné konania sa považujú za sporové. CSP sa na CMP subsidiárne použije s výnimkou taxatívne vymenovaných inštitútov (platobný rozkaz, rozsudok pre zmeškanie a iné). CMP sa vzťahuje aj na konania začaté pred jeho účinnosťou.

V prípade Vášho záujmu o bližšie informácie ako legislatívne zmeny môžu ovplyvniť Vaše podnikanie na Slovensku vo Vašej konkrétnej situácii sme Vám radi k dispozícii. Prosím, kontaktujte svoju kontaktnú osobu v KPMG Slovensko.

Jednou vetou...

- **Zákon o cezhraničnej spolupráci pri vysielaní zamestnancov.** Odo dňa 18. júna 2016 sa uplatňuje zákon č. 351/2015 Z.z., ktorý významne dopĺňa Zákonník práce v otázke vysielania zamestnancov na výkon práce do zahraničia a taktiež v tejto oblasti priznáva nové práva Národnému inšpektorátu práce.
- **Rozhodcovský súd Slovenskej advokátskej komory.** Od 1. júla 2016 sa zriaďuje rozhodcovský súd SAK, ktorý je oprávnený rozhodovať občianskoprávne a obchodnoprávne spory podľa zákona o rozhodcovskom konaní, jeho rozsudok má rovnaké právne účinky ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu, pričom známou výhodou rozhodcovského konania je jeho rýchlosť a jednoduchosť v porovnaní s konaním pred všeobecným súdom.
- **Metodické usmernenie Ministerstva financií SR** č. MF / 010871/2016 – 1411 k finančnej kontrole účinné od 1. augusta 2016 podrobne upravuje postup štátnych orgánov pri vykonávaní finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole.

www.kpmg.com/sk/sk/stranky/default.aspx

A: Marian Dzuroška

T: +421 915 758 936

M: mdzuroska@kpmg.sk

Kontakty

Tomáš Ciran, Partner

T: +421 2 5998 4306

M: tciran@kpmg.sk

Branislav Ďurajka, Partner

T: +421 2 5998 4303

M: bdurajka@kpmg.sk

Robert Kolár, Director

T: +421 2 5998 4314

M: rkolar@kpmg.sk

KPMG Slovensko Advisory, k.s.

Dvořákovo nábřežie 10

811 02 Bratislava

T: +421 2 5998 4111

M: kpmg@kpmg.sk

kpmg.sk

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nevzťahujú sa na okolnosti žiadnej konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Hoci našou snahou je poskytnúť presné a aktuálne informácie, ich aktuálnosť nemôžeme zaručiť aj v budúcnosti. Neodporúčame konať na základe týchto informácií bez príslušnej profesionálnej rady a dôkladnej analýzy konkrétnej situácie.